

Kár a tavaszért...

Kis regény, nagy szerelemről.

Írta: Szász Menyhért.

(Folytatás.)

Maga gyáva. Maga elfelejt élni.
„Igaz. De közben élhetek is. És
nekem lehet más is a célom. Alkotni.”

„És idejött?”

„Igen.”

Farkasszemét néztek. És Nagy akkor tudta már, hogy vége közöttük mindennek. Ez az ember egyszerre kiesett Nagy életéből. Nem tehetett róla. Sajnálta. Punktum.

Offhon elgondolta egész beszélgetésüket. Arra gondolt, hogy nem tartotta magát elég erősnek. Ott kellett volna maradnia. Vicceket kellett volna mesélnie. Úgy kellett volna viselkednie, mint valami kis tanulónak. Bután, engedelmesen, tudatlanul, mint aki nem képes felérni Papphoz. De mikor Papp elmondta neki egész életét, minden tragikumát, vágyait, szóval mikor méltónak tartotta Nagyot magához, akkor hallgatnia kellett volna és nem vitatkoznia. Mert az öreg úr egy egészen különös, nagy, nagy rajongó, akinek talán az a hite, hogy nem értik meg. Nagyon öregek-nél és nagyon fiataloknál fordul elő ez a baj.

A beszélgetés végén, mielőtt elváltak volna, Papp még megmondta Nagynak, hogy nem fog sokáig ittmaradni. Megfogják csalni, kifogják játszani. Rosszak az emberek. Aljasok a barátok. Nagy akkor a szemébe nézett. Gúnyosan, kihívóan mondta:

„Majd meglátjuk.”

... A lárma, amit Tasson a lap megindulása okozott, lassan elült. Már körülbelül két év telt el azóta, hogy Nagy egy szomjas nyári estén Tassra érkezett.

Ünta a kártyás, ivó, lump férfikompániát. Valljuk be, nem mintha undorodott volna ettől, hanem mert nem volt pénze. Hazulról mindig rosszabb hírek jöttek. Pénz kellett offhon. A hugát, Magdát férjhez adták. Egy mérnök vette el. Akkor történt, hogy Dr. Verebély négyezer koronát adott kölcsön Nagynak.

Két napig volt Pesten. Ezalatt az idő alatt volt alkalma Ekker Máriát is látni... Csöndes,

halk találkozás volt. Templomban voltak. Magdát és vőlegényét a pap eskette. Az ünnepi csöndben a szívek közelebb jöttek egymáshoz. Az orgonazúgás úgy hatott, mintha tömegek áramlottak volna egymás felé. Nagy és Ekker Mária találkoztak. Szomorú, csöndes, őszi találkozás volt. Ekker Mária máskor lenge alakján, a jövőendő anyaság terhe látszott. Olyan szemeit Nagyra emelte és csak annyit szólt:

„Péter.”

Az orgona zúgott. Mintha havas mezőkön jártak volna. Mintha távoli hegyek zúgtak volna. Ordított a csönd. Ekker Mária a fülébe muzzsikált:

„Mikor látjuk?”

Az orgona zúgott. Mintha nehéz, vértess lovasok dübörögtek volna a távol éjszakában. Péter nézte Ekker Máriát, az asszonyt, az anyát, a vizesszeműt. A nézése síró, kutató, elkeseredett nézés volt. Ekker Mária észrevette. Elpirult. Egy kissé elfordult. Aztán kacéran visszanézett és pajkosan odasúgta Nagynak:

„Fiú lesz...”

Nagy kezét csókolt. Vége volt az esküvőnek. Kiment. Offhon szigorú, üzleti hangon leszámolt az újdonsült férj kezébe egy csomó pénzt. Azt amit kölcsönkért és azt, ami már megvolt offhon. Offhon mindenki csókolódzott, ölelkezett, örült. Szép dolog a szerelem. ... Ennyi volt az egész. Aztán elutazott.

A lappal igazán nem volt sok dolog. Nagy csöndes, intenzív életet élhetett. Sokat tanult akkoriban és olvasott. Valami nagyobb regényen dolgozott és közben újra verseket kezdett írni. Fáradt ritmusu, egészen különös, újszerű verseket, melyek a fővárosi irodalmi körökben méltó feltűnést keltettek. És Nagy Péter neve újra a divatos poéták közé került.

Pappal az emlékezetes eset óta, nem igen találkozott. Kerülték egymást. De annál többet érintkezett Dr. Verebéllyel és annak családjával.

Dr. Verebély családja csak két személyből állott. A feleségből és a lányából. Nagynak volt a feladata a hölgyek unalmát elverni, ha esténként Dr. Verebély a kávéházban kártyázott.

Szépen szervirozott tea mellett mesélgetett Nagy a hölgyeknek. A teába mindig sok rumot öntött. Ilyenkor sápadt arca kipirult, mindjárt a helyzet ura lett. A hangja dalolt. Sok, sok okos dolgot mondott, amit máskor talán elhallgatott volna. Nagy, a barátom, a művész, ilyenkor igazán szép lehetett...

Egész este beszélt. Az asszony néha kiment. Vagy lefeküdt. Nem tudni. A leány az asztalra könyökölt; nézte Nagyt, aki beszélt, beszélt közömbös dolgokról, beszélt, beszélt, bele a lány szívébe. Az csak nézte, lágy, ölelő tekintettel és képzelete vitte őt Naggyal, fényes aranyhintón a nap felé, a tavasz felé, az élet felé... Nagy pedig beszélt, nem is ő beszélt, mert ő is csak magát hallgatta, a tűz beszélt belőle, a mámor, a láz... Nem tudni. De nem vett észre semmit és ha eljött az idő a távozásra, hát kimért udvariassággal ajánlotta magát. És a mozdulat, ahogy ezt tette, anélkül, hogy tudta volna, igazán előkelő volt... Aztán hazament.

Mit is csinálhatna az ember az ilyen kisvárosi estéivel? Csönd. Megint csak csönd. Valahol egy kutya vonít. Éjfél. Kisértetjárás. Babona. Szamárság! A kapuk előtt bakák ögyelegnek és lesnek a cselédlányokra... Az embernek a szeretői jutnak az eszébe. A cselédszeretői, a nevelőnő szeretői, a pezsgősszeretői. Mit is csinálhatna az ember az ilyen kisvárosi, esti csendben?

Esténként, ha Nagy hazajött, megállt a szobában. A villanyt felcsavarta. Kabátban, kalapban, bottal a kezében megállt. Állt. Állt. Ki ő? Mit akar? Mit csinál? Megy. Járkál. Ír. Olvas. Lefekszik. Udvarol. Unatkozik... Istenem. Istenem. Megint az a szó, amit az ember sohasem gondol komolyan és mégis kimond. Istenem. Az otthon. Ekker Mária. A gyereke. A minden. A láz. A szülés. Eh... hagyjuk. Aludj el villany, mesteri fény. Gyere el éjszaka. Ugassatok kutyák a távolban... Brr... Esik a hó. Nálatok is esik, Mari? Az ágyad oly meleg lehet. A csókod oly bágyadt lehet. A pulzusod oly gyorsan verhet, mint az órák az asztalon. Ugassatok kutyák az éjszakából... Koncert... Ez is koncert. Talán szebb, mint amelyet Csató Anna ad most az uraknak a szalónjában. Csató Anna. A nyomorult. De-

hát mért hagyott elmenni. Dehát mért nem mondta, hogy maradjak, mért nem mondta? Két év... Száműzetés. De nem mehet ez örökké így.

Ezek vergődő esték voltak. És másnap Nagy, rendesen csendes szemrehányással nézett a tükröbe. Az arca sápadt volt és a szemei beesettek. Aztán mosolyogva elment a kávéházba reggelizni. Itt elolvasta az összes lapokat. Valamivel később eljött Verebély is. A derék ügyvéd mindennap olyan lelkesedve fogadta, mintha ezer éve nem látta volna. És majdnem minden reggel ugyanazzal az akcentussal, ugyanazokat a dolgokat mondta el.

„Na mulattak? Mi? Hallom... A lányomnak nincs társasága. Úgy örül magának, mint valami ajándéknak. Egészen verliebt magába. A feleségem is mondja... Zongorázott is az Olga? Mit szól hozzá, hogy játszik?”

Mindezt hadarva, gyorsan mondta el. Aztán jött egy kis terefere, fracs, politika, aztán ment a dolga után és Nagy egyedül maradt a többi zajos emberrel. Néha jött Herz is. Szegény panaszkodott. Az üzletek nem akarnak sehogyse menni. Az asszony is beteg. A fia nem írt Bécsből már két hete, egy szót sem.

Nagynak mindenre volt valami udvarias, megnyugtató válasza. Általában kedvelte Herzet, kit számtalan apró ügyben sikerrel felhasználhat már.

Egy este kissé különös. de annál életbevágóbb dolog történt Naggyal. Szokás szerint, vacsora után Verebélyékhez ment át teára. Azon az estén Verebélyné nem volt otthon, mert vizitbe ment egy barátnőjéhez. Így Olga és Nagy maguk voltak.

A lány szokatlanul szomorú volt, ami mindjárt feltűnt Nagynak. Vontatottan, lassan indult meg a beszéd. Nagy azon az estén igen szomorúnak és igen szépnek látta a lányt. A lányon — dacára a téli időnek — kivágott pongyola volt. Csak egy villanykörte égett a szobában. Oly jólesett nézni a lány finom, fehér bőrét. Lecsukló nyakát és behunytt szemeit. Meghajlott, megázott liliumhoz hasonlított. Szóval igazán szép volt ezen az estén... Vagy talán az este volt szép. A kályhának csendes muzsikája, amint ropogtak, tüzeltek,

jajgattak a fahasábok. Olga halkán játszott a billentyűkön. Szórakozottan, megfeledkezve minden külvilági mozgásról, létről... Nagy a hátamögött állott. Régi hosszannak ujjongtak a szívében. Érezte a lány hajának a szagát. Nem gondolkodott. Tudta, hogy valahol valakinek hasonló szaga volt. Hogy valahol valakinek ilyen fehér volt a nyaka. Akkor is esett a hó kint. Akkor is néma meséket sugott a kályha a tűndérvilágról. Akkor is megcsókolta valakinek a nyakát. Az is hagyta. Ez is hagyja. Ez még az ajkát is odaadja. Egyik keze a zongorán pihen, másik kezével átfogja Péter nyakát. A zongora, a dalkoporsó, hallgat. Olga a szépség, a drága belesírja a fülébe:

„Tudtam, hogy szeret.”

Péter nem tudja, mit csinál. A hangulat diktál, a csókja veri az ütemet, a szíve csendíti a dalt, a szót, az énekek énekét:

„Te vagy a szent. Az ajkad, ahogy adja a csókot a tűz, a minden... Úgy vergődsz itt. Olyan nagyszerű találkozás ez. Nem is szerelem. Nem tudom mi.”

„De igen, szerelem — súgja a lány — én mindjárt szerettelek.”

„Igen, szerelem — csókolt a fülébe Péter — én mindjárt imádtalak.”

Csókos találkozás volt.

Hazugság volt.

Mozgott a fáradtság. Letört szívek és vándorláshoz szokott, mankós vágyak örülten repültek a boldogság felé... Hazugság volt.

Én, aki ismerem Nagyot, a művészt, a lelki kalandort, esküszöm hazugság volt. A legsebbebb hazugság.

... Nagy megijedt otthon. A villanyt felcsavarta. Állt. Állt. Kabátban, bottal a kezében, mint szokott ilyenkor este. Megijedt. Megijedt a hazugságától, önmagától. Kaland — morogta — piszkos kaland. Megjárhatom. A hangulat volt az oka. Még jó, hogy nem csábítottam el. Borzasztó. Vigyázni kellett volna magamra. Kicsit meghültem az életláztól. Baj lehet. Nem fogok többet odamenni. Vagyha megyek, ritkán megyek. Nem vagyok kis diák. Férfi vagyok. Megint úgy csináltam, mint akkor este, Csató Annáéknál azzal a vendéglánnyal. Mi is volt a neve? Ej... Ej...

Másnap reggel elment a kávéházba. Már

várta Verebélytől a szokott reggeli megszólítást. Az örvendező, leereszkedő kifejezését a meglepődésnek. Ma azonban másképp történt. Verebély nem szólt semmit, csak mélyen a szemébe nézett és boldogan rázta meg a kezét.

Nagy megijedt. Ez mindent tud — gondolta — és elsápadt. Most kezdett önmagára igazán haragudni a történetek miatt. Este nem ment el Verebélyékhez. És másnap, mikor Verebély érdeklődött elmaradásának oka felől, valami kifogást mondott. Ugyanennek a napnak délutánján történt, hogy ötszáz koronát akart törleszteni Verebélynél, az adósságából. Verebély nevetgélve bújt ki alóla. Ravasz mosollyal mondta:

„Ugyan fiam, most ne törlesszen... Nézze, tudom, hogy nincs olyan sok... Itt a tél... ruházkodnia kell... Általában — jegyezze meg — a pénzzel ne siessünk soha... Mit lehet tudni?”

És beszélt, mindig jobban hadarva. Már olyat is mondott, hogy úgyis a családban marad. Meg sok más. Közben egyre jobban nevetett és a végén Nagy rideg tekintetétől egyre jobban megzavarodott. Végül úgy oldotta meg a kérdést, hogy választ sem várva, elszaladt.

Este megint nem ment el Verebélyékhez. De másnap már érte küldtek. Ezen az estén — Verebély kivételesen otthon volt — Nagy hidegen és józanul viselkedett. Politikáról beszélt. A lány ásisott. Verebély felállott és odaszólt a feleségének:

„Giza, hagyjuk a fiatalokat magukra. Szervusztok. Álmos vagyok.”

Szólt és kimentek.

Egy pillanatig hallgattak. Aztán a lány nevetni kezdett és azt mondta:

„Végre.”

Nagy megdöbbsent. Tehát most itt az ideje, hogy megmondjon mindent. Hogy hazudott. Hogy nem szereti. Valahogy finoman, tapintatosan megmondani, hogy számárság volt ez a múltkori dolog. Ehelyett szeméi mosolyogtak, amint felcsuklott:

„Végre.”

„Tudja — szólt Olga — szeretem az apámat. Mindig tudja, mikor jöjjön, mikor menjen, mikor csináljon valamit. Okos ember.”

„Okos ember.“

„Tudja — folytatta — ha a felesége leszek, a tengerhez fogunk menni. Még sohasem látam tengert. Meséljen nekem a tengeréről.“

„A tenger — kezdte Péter — nagyon, nagyon nagy víz, víz, víz, az ember sehosem lát partot és olyan...“

„Ne így — vágott közbe a lány — ne így. Ez olyan, mint a földrajz. Másképp meséljen.“

„A tenger — folytatta Péter és átfogta a lányt — a tenger már vár bennünket. Csókolj meg. Csókolj. Csak a kebled lehet olyan fehér, mint a tenger habja. Ha elmegyünk, a tenger irigy lesz rád. Elsápad. Te szebb vagy, mint száz tengerek apja.“

Összebújtak. Gügyögtek. Ajkuk furesza szavakat lehelt, amit csak ők értek meg. Péter érezte, hogy elveszett...

Másnap Herzel beszélgetett a kávéházban. Elsápadt, amint Herz hirtelen azt mondta:

„Ja igaz, gratulálok.“

Nagy a dühét visszafojtva, közömbösen kérdezte:

„Mihez?“

Most Herzen volt sora a csodálkozásnak. Fontoskodva mondta, mint akit nem lehet becsapni:

„Most hallottam.“

„Mit?“

„Hogy feleségül veszi Verebély Olgát.“

Nagy felállott. Meggondolatlanul, dühösen szólt oda:

„Szamárság.“

Este nem ment át Verebélyékhez. Mikor hazaért, behívatta a szobába Herzet. Szépen leültette. Szivart dugott a szájába. Aztán ezt mondta:

„Na most beszéljen.“

„Mit kérem?“

„Tudja már. Arról, amit délelőtt kérdezett.“

„Dehát mit mondjak?“

„Hogy kitől hallotta?“

„Verebélytől.“

„Kinek mondta?“

„Ott többeknek. Vörös tanárnak meg Pappak. Meg voltak ott még többen is.“

„Mit mondott?“

„Hogy lagzi lesz. Táncolunk.“

„Mondta, hogy velem?“

„Mondta.“

„De hisz ez nem igaz. Szamárság.“

„Lehet.“

A két férfi hallgatott. Herz mindjárt átlátta a fiatalember kellemetlen helyzetét. Most már sajnálkozva, részvételt mondott el mindent, amit csak tudott.

„Kérem, már másoktól is hallottam. Valami olyasmit is hallottam, hogy maga Nagy úr, teljesen a doktor kezeiben van. Valami pénzkölcsön, meg ilyesféle van az ügyben. Én igazán nem tudom. Én csak hallottam. Nálunk zsidóknál ezt úgy hívjuk, hogy — megfogtuk.“

Ezután a felvilágosító beszéd után Nagy már mindent tisztán látott. Mélységes undor fogta el önmaga és a Verebély familia iránt. Engem akarnak megfogni — morogta — engem. Nem tudom, mi az ördög van rajtam. Gazdag nem vagyok. Jó állásom nincs. Különben sem nősülök. Nem én. Nem.

Gondolt egyet. Írt egy névjegyet Verebélynek, hogy vegye át egyelőre, pár hétre a lapot, mert őt sürgősen Pestre hívták.

Verebély éppen azt magyarázta vacsora után a hölgyeknek, hogy mit fog ő a vejéből csinálni.

„A legokosabb ember a világon — mesélte a lányának. — Hires. Százezer forintot is kap, ha akar. És szerelmes már beléd. Én képviselőt csinállok belőle. Az isten engem úgy segít. Képviselőt. A te uradból.“

Lelkesedésének tetőpontján csapott le a ménkü. Jött Nagy névjegye, hogy elutazott. Verebély doktor egy kissé elsápadt. Olga kérdezősködött.

„Mi az?“

„Egy pár utasítás Nagytól a lapra vonatkozólag — válaszolt kitérőleg nyudodtan Verebély. — Egy pár utasítás. Persze, ja, azt nem is mondtam, hogy Nagyt hivatalosan Pestre küldtem. Pártügy. Tudjátok, a miniszter. Most úgy áll a politika, hogy mindent teljesít, amit csak kívánok tőle.“

Olga duzzogott:

„El sem búcsúzott,“

... Azalatt vígan berobogott a gyorsvonat Pestre. Nagy már az utcákat rőfta, mikor eszébe jutott, hogy a szülei már nem laknak ott, ahol azelőtt. Mióta Magda férjhez ment, újra Budán

laktak, a Csend-utcában... Kocsit vett. A kocsi-
ban kezdett el csak gondolkodni, hogy mit fog
most csinálni. Már négy év szaladt el azóta,
hogy Tassra menekült, minden komolyabb
szándék nélkül. Azóta csak kétszer járt Pesten,
mindig rövid időre. Úgy találta, hogy már ki-
hevert minden régi ütést, hogy már lehetne
új életet kezdeni. A vidéki élet behegesztett
sok mérges sebet. Már gyógyult, amikor közbe-
jött ez a számárság Verebély Olgával. Talán
éppen ez volt gyógyulásának legbiztosabb jele.
De nem akar nőszülni. Nem. Igaz, hogy szép
lány. Sok pénze is van. De mégsem.

A váratlan megérkezésnek nagyon örültek
otthon. Két év alatt — azóta nem volt náluk —
sok minden megváltozott. Istenem, az öregek
egyszerre lesznek öregek. És olyan jól illettek
ide, ehhez a budai házikóhoz. Talán minden
öreg embert Budára kellene vinni lakni. Szem-
ben épül, fejlődik a kolosszus város a fiata-
lok vérén, ott minden mozog, ott nem érnek
rá semmire, itt legalább csendesesen lehet meg-
halni. Az öregasszonyok rághatják a legked-
vesebb csemegét, a kenyérhéjat. Az emberek
élhetnek apró szeszélyeiknek. Csendben. Za-
vartalanul. Nyugodtan.

Nagyéknál semmisem változott. Az édes-
anyja még mindig kosztosokat tartott. Pedig
már nem szorultak rá. De ő csak tartott. Meg-
szokásból. Unalomból. Az öreg Nagy Gábor
még mindig az osztálysorsjátékon játszott.
Sohsem nyert, de mindig bizott és közben
keserűen sírta vissza a régi, jó, öreg lutrit,
ahol nem egyszer csinált ternót, sőt egyszer
kvaternót is.

Mondom, minden olyan volt, mint akár tíz
évvel azelőtt. Csak mintha azokon a drága
fejekken több lett volna az ezüsthajszál és a
kedves, csókos szájakban, kevesebb a fog.

De azért mégsem változott semmi.

A levegőben ott volt a becsület, a szeretet,
az öreg Nagy Gábor gyufaskatulyáján ott volt
a király arcképe, az ablakon át bambán nézett
be a Citadella. A másik szobában ott voltak
Péter könyvei, pipái, képei, kivágott reproduk-
ciói, apró szobrocskái, a súlyzók a sarokban,
a falon két kard keresztbe téve. És csend
volt, ünnepi, nagy csend, melyben csak sírni
lehet és emlékezni.

A harmadik szobában ugyanúgy állt Nagy
Péter ágya, mint a régi lakásban. Ugyanúgy
állt az íróasztal is és azon Ekker Mária arc-
képe.

Csak Budán találkozhatik az ember ilyen
büszkén, tisztán, ilyen síró, rettenetes csend-
ben az emlékekkel.

A konyhából behallatszott a cseléd éneke
és az edénycsörömpölés. Az ének síró, pana-
szos erdélyi kesergő volt a kaszárnya udva-
ráról... Nagy kinézett az ablakon. Az apja
papirhajókat csinált a gyermekeknek. A papir-
hajók úsztak a kis udvari tócsákon. Távolság
már várta őket a kanális mély öble. Várta
őket, a kis, tiszta, fehér játékszerelmeket. És
ha elnyelt egyet, a gyerekhad ujjongott és az
öreg Nagy Gábor, velük. Így volt ez.

Nagy az ablaknál állott, mikor az édes anyja
a vállára tette a kezét. Lágyan szólt hozzá:

„Hát meddig maradsz fiam?”

„Két hónapig.”

„Mikor jössz már egyszer végleg haza?”

„Nemsokára.”

Nagy este a színházba ment. Az első ember
akivel találkozott. Kadossa volt. Régi iskola-
társa, legkedvesebb barátja. Kadossának mód-
felelt megörült. Ez volt az egyellen ember,
akivel állandó összeköttetésben állott. Kadossa
— dacára fiatal éveinek — akkor már egy
magyaranyu gazdasági, parcellázó pénzügy-
nek volt a vezetője. Vakmerő, meggondolat-
lanul merész börzespekulációival vagyont
szerzett. És ami ritkaság, volt annyi esze,
hogy abbahagyta a játékokat.

Színház után kávéházba mentek. Itt Nagy
feltárta minden titkát Kadossa előtt. Menekü-
lését Budapestről. A tassi vállalkozást. Adós-
ságát és a Verebély-familia hálóját.

Kadossa mindezt érdeklődve, figyelmesen
végighallgatta. Aztán a következőket mondta:

„Körülbelül négy éve, hogy nem láttunk.
Csak az utóbbi időkben olvastunk tőled egyet-
mást. Ez határozottan elveszett négy év volt.
Ami Ekker Máriát illeti, nem kellett volna
kétségbe esned. Ő nagy házat visz most. Az
úra vezérigazgatója egy kisebb pénzügy-
nek. Az egész kis bankot akkor fojtom meg,
amikor akarom. Én már számígtattam, hogy
miből telik a sok fény. Nem tudom. Az

asszony különben igen szép. Talán most éli fénykorát, bár kissé mollett. Na, mit vagy olyan szomorú? Inkább nem beszélek róla.”

„De kérlek, csak beszélj.”

„Mondom, kissé mollett és nagy házat visz. Voltam is egyszer náluk. Van egy kétéves kislánya. Valami olyasmit is mondott, hogy tizenöt év múlva udvarolhatunk neki. Te, meg én. Nem tudom, de ha bárhol látom ezt a nőt, hát te jutsz az eszembe és nevetnem kell. Azon, hogy olyan szépen elvesztetted a játszmát. Olyan egyszerűen, minden megérőltetés nélkül. Talán nem is vesztetted el. Feladtad. Igen. De ezt hagyjuk. Ami Csató Annát illeti, az, azt hiszem elzüllött. Képzeld, férjhez ment. Másodszor, vagy harmadszor, mit tudom én. Nem hallani róluk. Mindezt azért mondom, hogy belásd: nem volt érdemes elszaladni. Mit keresel te Tasson? Mit kell neked, a művésznek rohadni menni. Itthon máskor egy félév alatt többet szerepeltél, mint most négy év alatt. Sokan már örültek, hogy hallgatsz. Sajnálkozva, gúnyosan érdeklődtek egyes urak nálam. Mit mentél el? Hát neked való a községpolitika? Néppárt. Istennyila. Itthon megvolt a becsületes állásod. Mit szaladtál el? Ami pedig a Verebély-familiát illeti, az egy kicsit piszkos dolog. Először is nem úri tempó. Másodszor, számartság. Harmadszor, gazemberség tönkre tenni egy lány szívét. Csinos fickó vagy. Most a lány fog sírni egy kicsit. Az öreg ordítani fog. Te meg kifizeted az adósságodat. Az ottani karriernek vége. Majd meglátod, hogy mi az a néppárt. Ha nem mégysz el magadtól, hát ki-traccsolnak, kipiszkálnak, kirugnak... Tehát most idefigyelj.”

És elmondta legjobb tanácsait az ügyre vonatkozólag. A tanács — mint később látjuk — kitűnően bevált. Nagy mosolygott, Kadossa ujjongott. Kadossa ujjongásában volt valami felsőbbbéséges, valami „ugyelátod” íz, Nagy mosolyában csak fájdalom volt, keserű lemondás...

Éjjel még elmentek egy télikertbe. A szeparében húzta a cigány. Két táncosnő — akit meghívtak — részeg volt egészen. A pezsgő ömlött. Nagy sírt, mint egy gyerek. A lányokat az ölébe ültette és beszédet tartott nekik a

prostitúció szentségéről. Kadossa egy szót sem szólt, csak egyik cigarettáról, a másikra gyújtott. Kegyetlen hangulat volt.

Négy hetet töltött Nagy, Budapesten. Ezalatt az idő alatt kiadott két könyvet is. Tárgyalt több kiadóval és lapszerkesztővel. Egy este látta Ekker Máriát is. Szőke bajuszu, barna arcbőrű, csinos, magass ember volt. Kissé azonban az öregségre hajló.

A négy hét alatt Kadossa a fassi kölcsönügyet is elintézte. Dr. Verebély egy nappal Nagy megérkezte előtt, egy fővárosi bank átutalásában négyezer koronát kapott. Akkor már rosszat sejtett. Még aznap este elmondta a kávéházban, hogy Nagy, a párttitkár Pestre megy mulatni akkor, mikor a legfontosabb pártügyek elintézése várják. A választás csak nem rég zajlott le. Most jönnek a petíciós ügyek. Nagy pedig most Pesten lumpol... És ő nagyon meggondolja még, vajjon egy ilyen könnyelmű emberhez hozzáadja-e a lányát. És, hogy nagyon okosan tenné Nagy, ha belátná végre, hogy egyáltalában nem valami hasznos tagja a pártnak. (Valaki, valami lemondás felét morgott közbe.)

Papp, ki szintén ott volt a társaságban, gúnyosan mosolygott. Vörös szórakozottan dadogta:

„Persze... persze...”

Nagy másnap megérkezett. A megérkezését azonnal tudatta Verebéllyel. Egy félóra múlva Verebély már nála volt. Az öreg úr mosolygott, ő még remélt. Kopasz, fiskális feje újabb terveket főzött.

Édeskésen kérdezte:

„Miért ment olyan hirtelen Pestre?”

„Fontos dolog volt.”

„Talán családi ok?”

„Igen.”

„Talán valami baj van?”

„Nem. Inkább öröm. Az eljegyzésem voltam.”

(Folytatás következik.)

